Miksi kuolema nauroi

Kirj. A. A.

On iltapäivä elokuun puolivälissä. New Yorkin kaupungissa Park avenuella rautatiesillan alle on kerääntynyt tungokseen asti huohottavia kuumuudeesta pyörtymäisillään olevia vanhuksia, äitejä ja lapsa. Siellä täällä näkee laihoja päivettyneitä parhaassa ijässä olevia miehiäkin. Kaikki koettavat pysytellä sillan varjossa. Silloin tällöin kulkee "petlareita" sivu, huutaen ja kaupiten hedelmiä, jäätelöä eli jotain väriaineilla sekotettuja juomia. Lapset leikkivät, kirkuvat ja huutavat, vanhempien ihmisten yhtämittaisesti varottaessa heitä juoksemasta pois sillan alta, etteivät joudu sivu kiitävien autojen alle tai hevosten jalkoihin. Kaupungin virkailijat ovat antaneet lapsille luvan oleskella Park avenue'n sillan alla kesäisin. Idän puolelle kaupunkia, jossa köyhälistö asuu, on varattu vähän puistoja. Lasten täytyy saada jossain leikkiä. Kaikki sellaiset ihmiset joiden ei kannata mennä uimaratoihin tai Pelham Bay puistoon, kerääntyvät Harlemissa Park avenue'n sillan alle. Siellä on hieman varjossa polttavalta auringolta. Pelham Bay puistoon ei maksaisi kyyti kuin viisi senttiä, mutta monen täytyy sekin huvi jättää nauttimatta, koska leipä on niin kallista ja rahaa on vähän, ja kärsiä kaupungin tukahuttavaa kuumuutta pölyineen ja korviasärkevine humuineen.

Nuori vaimo talutti pientä kolmen-vuotista poikaansa ja hosui toisella kädellä kärpäsiä sen kasvoilta.

Lihava juutalaismummo istui puulaatikon päällä hajasäärin huohottaen ja viuhkaten itseään vanhalla sanomalehdellä. "Heh, was der? Aa, aa, sinäkö se oletkin, Mrs. Johnson, istu tänne vierelleni. Kuuma, hirveän kuuma," höpötti mummo ähkien ja tehden tilaa naapurilleen.

Nuori vaimo näytti nuoruudestaan huolimatta paljon kärsineeltä, kuihtuneelta vanhukselta. "Sain juuri työni tehdyksi, pyykkiä kertyy niin paljon noiden lasten kanssa, jos tahtoo niitä vähänkään puhtaana pitää. Pesin tänä aamuna suuren pyykin ja siivosin vähän sieltä ja täältä huoneitani, mutta täytyi kiirehtiä voidakseni rientää ulos noiden lapsiraukkojen kanssa."

"Missäs Ellen ja Gösta ovat?" kyseli mummo. "Tänä aamuna he toivat suuren palan jäätä minullekin kymmenellä sentillä. Aijai, kun se jää onkin kallista ja niin tiukasti tinkimällä minä olen joskus onnistunut saamaan tuollaisen nyrkin kokoisen palan," puhui mummo. Hän osotti suurta lapsilaumaa joka parhaillaan hyöri ja pyöri. Toiset niistä imeskelivät likasia jään kokkareita, joita olivat onnistuneet varastamaan jäämiehen kärryiltä. Sillä aikaa kun mies vähäksi aikaa poistui, oli koko lapsiparvi auttanut itseään jääsiruilla.

"Jestan der, onko ihme että saavat halvaustauteja ja vaikka mitä! — Taitaa tulla vielä illaksi ukkonen kun ilma on noin hautovaa, tuulikin on vaan kuumaa höyryä ja puhaltaa pölähytellen santaa silmille. — Katsokaas miten se pyörittää roskia ja tomua, noin, noin!" — huudahti nuori vaimo kätkien poikansa hikiset kasvot rintoihinsa, ettei tomupyörre sokaisisi häntä.

"Ahaa, näetkös sinä, tuolla tulevat jo lapsesi, he, he, ja niin vallattomia kun muutkin," nauroi vanhus, lyöden käsiänsä yhteen.

"Mamma, miksi emme koskaan saa mennä uimaan toisten kanssa oikein meren rantaan, kun poliisi aina ajaa meidät pois jo Lexington avenuen sillan luota?" huudahti noin 8-vuotias vaaleatukkainen poika; hänellä oli ainoana verhonaan uimahousut ja "overhaalit"

Heti pojan perässä tulla pyyhkäsi pari vuotta nuorempi siskonsa ilosena katsellen suurilla peljästyneen näköisillä silmillään äitiään ja mummoa, ollen vielä melkoisen märkä. Hän oli uinut leninki yllään sillä lapsia oli ankarasti kielletty uimasta alasti Harlem-virrassa.

Väsyneen näköinen nuori äiti katsahti surullisesti hymähtäen lapsiinsa joiden kasvot olivat punaset ja hikiset niinkuin kaikkien toistenkin lasten. Lohduttavalla äänellä hän sitten virkkoi:

"Te olette hyviä, rakkaita lapsia ja jos odotatte niin äiti vie teidät ensi sunnuntaina varmasti meren rantaan uimaan. Äidin täytyy ostaa illaksi leipää, maitoa ja siliä tällä rahalla," näyttäen nenäliinan kulmasta viittäkymmentä senttiä, joka oli perheen koko omaisuus. Lapset vähän ymmärsivät siitä mitään murehtia mitä pitäisi ostaa. Mutta heidän surunsa ja itkunsa olikin haikeata silloin kun olisi pitänyt saada jotakin tai mennä jonnekin ja aina äiti vaan hoki, ett'ei voinut saada eikä heidän kannattanut mennä, ei minnekään. Lapsilla oli ihan pidättämistä, etteivät pyrskähtäneet taas itkemään.

"No, miksei pappa tule koskaan kotiin ja tuo meille senttejä, hä?" uteli poika." Onko meidän pappa kuollut?"

Ei mitään vastausta äidiltä ja mummokin käänsi kasvonsa poispäin. Poika havaitsi kuinka mummon hartijat nytkähtelivät ja kuinka hän kätki kasvonsa suureen kirjavaan esiliinaansa.

Pieni veli nukkui äidin sylissä. Tyttö oli toisten lasten kanssa leikkimässä. Isommalla pojalla oli aivoissaan tällä kertaa suuret kysymykset, joihin ei saanut vastausta. Hän istahti nyrpeissään kadulle pannen jalat ristiin ja mietti:

— Me olemme orpoja, isä on pudonnut Hell-gaten sillalta pyörteisiin ja uponnut — niin — eikä enää koskaan tule kotia, — sanoi naapurin saman ikäinen poika hänelle. — Äiti on öisin niin usein ylhäällä, itkee ja paikkaa meidän kuluneita vaatteita — odottaa jotakin — ehken isän hukkunutta ruumista odottaa kotiin kannettavaksi. Hän on usein syömättä ja antaa oman osansa meille. — mietti poika edelleen...

— Sivu vieri nopea auto hiljaa suristen — "Äiti katsos' kun kasvan suureksi niin ostan tuollaisen automobiilin ja mummokin saa tulla siihen istumaan!" huudahti poika äkkiä, haihduttaakseen heidän ja omaa suruaan.

"Mene leikkimään Gösta, mene, kohta mennään taas kotiin," kehoitti syvistä mietteistään herännyt äiti.

Mummokin kuivaili silmiään ja kasvojaan hokien: "Voi noita pieniä, voi noita lapsi-parkoja!" — Kiikutellen itseään edestakaisin surumielisesti, hän kysyi nuorelta vaimolta: "Eikö miestäsi ole vielä löydetty?"

Nuori vaimo pudisti päätään.

Lännestäpäin kohosi mustia pilviä, pian ne peittivät taivaan ja ukkosen jyrähdyksiä alkoi kuulumaan, toinen toistaan kovempia. Tuuli yhtyi ja lennätti roskia ja hiekkaa aina neljänteen huonekerrokseen asti. Ihmiset sillan alta riensivät kiireesti koteihinsa. Muiden muassa hommaili nuori vaimo lähtöä lastensa kanssa. Juutalais-mummo laahusteli kotiinsapäin kantaen istuimekseen tuomaa laatikkoa. Hädin tuskin he ehtivät asuntoonsa kun vettä alkoi tulla taivaan täydeltä.

"Tulkaa meille, Mrs. Gimbell, minä kiehautan kahvoa, ja jos olisitte niin hyvä ja katsoisitte näiden lasten perään sillä aikaa kun minä käyn taas Willis avenuen hautaantoimittajalla," kuiskaili nuori vaimo mummolle.

"Kyllä minä tulen mielellä", vastasi mummo.

* * *

Hautaantoimittajalla oli niin hiljaista, synkkää ja surullisen näköistä! Huonekalut ja seinätkin olivat punasella vaatteella verhotut.

— "Niin, jos mieheni jonakin päivänä löytyisi, niin toimittaisin hänen ruumiinsa teidän haudattavaksi. Rautatyömiesten unio kustantaa kaikki menot hautajaisista."

"Hyvä on, älkää nyt surko noin. Kyllä se on niin sanomattoman ikävää, mutta minkä me nyt sille mahdamme," lohdutteli hautaantoimittaja itkevää vaimoa.

Ei kukaan tiennyt vaimon yhta surun syytä, tuskin hän itsekään uskalsi sitä itselleen tunnustaa. — Tästä on nyt kulunut kolme viikkoa kun mieheni hukkui ja siihen aikaan tunsin pahoinvointia. Luulin sen johtuvan vain pelkästä hermostumisesta ja suruistani, mutta nyt tiedän, että olen taas tuleva äidiksi. — Ei, en voi sen sallia tulla, en voi! — Mitä minä nyt teen? — vaikeroi nuori vaimo itsekseen myöhään yöllä istuen ja miettien kohtaloaan. — Hän teki päätöksensä.

Aamulla hän jätti lapset kotiin, luvaten tuoda heille makeisia, jos ovat kilttejä. Hän kävi usean kätilön luona ja löysi vihdoin yhden, joka lupasi häntä "auttaa" ehdolla, että vaimo maksaa hänelle sitten kun jaksaa.

"Tulkaa huomenna iltapäivällä, hyvästi," sanoi kätilö.

Siis voin kuitenkin välttää tämän surun ja huolten lisäyksen, ajatteli vaimoparka.

* * *

On seuraavan päivän iltapuoli. Nuori vaimo on kätilön luona ja kaikki on ohi. Tuskaisena heittelehtii vaimo ja lujasti yhteenpuristettujen huulten välistä pääsee toisinaan tuskainen valitus. Vaaleat hiuksensa roikkuvat sängyn päästä melkein maahan. Selkänsä alle on hän vaivaloisesti saanut lattialta pari tyynyä. "Niin selkään se koskee" lausui hän taas ääneen voihkasten. Äkkiä aukeaa huoneeseen ovi ja kätilö syöksee sisään pannen kaksi sormea suulleenn, merkiksi että ei saa virkkaa mitään. — "Vaikka kuinka koskisi niin olkaa hiljaa vaan, ett'ei naapurit kuule", varotti kätilö.

"Olkaa hyvä ja antakaa jotakin juomista."

"Whiskyä?"

"Niin, vaikka mitä, olkaa niin hyvä".

"Hyvä on, hiljaa vaan sinä voit kohta taas hyvin", lohdutteli kätilö pyyhkien vasta pestyjä käsiään sitten asettaen valkosen pyyhkeen naulaaan lähelle vuodetta, jossa vaimo makasi.

Vaimon ajatukset alkoivat harhailla. Hänen katseensa kiinnittyi pyyhkeeseen ja hän oli näkevinään siinä ivallisesti nauravan kuoleman haamun. — Miksi sinä naurat? Nauratko minulle? No, naura vaan, parempi katsoa nauravan suuta vaikki sinulta, jolla ei ole huuliakaan, kuin ainaista surua ja valitusta. — — Naura vain, ja jos minun nyt täytyy kuolla, en minä pelkää sinua kuolema. — Yht'äkkiä hän muisti lapsensa. — Ei, en minä sentään vielä tahtoisi kuolla — lasteni tähden. — Mutta kuoleman haamu yhä vain nauroi. Vaimo houraili. Kätilö toi hänelle ryypyn, jonka juotua vaimolle tuli paljon helpompi olla, poltteetkin vähenivät ja selkäkin alkoi tuntua paremmalta. Häntä raukasi ja hän nukkui. Puolen tunnin kuluttua hän heräsi posetiivin soittoon. Hän muisti äskeisen hourailunsa kuolemasta ja katsoi pyyhkeeseen, mutta tuonelan miestä ei siinä nyt näkynyt. Kyökistä tuli hyvältä tuoksahtava ruuan haju, lihapullia ja makeaasoppaa, joista hän oli aina pitänyt. Jospa kehtaisin pyytää, on niin nälkäkin, ajatteli vaimo, veden valahtaessa suuhunsa. Hän nousi istumaan. — Minähän voin jo hyvin. Tuntuu kuin olisin uusi ihminen. Hän pukeutui ja meni kyökkiin kätilön luokse.

"Ole nyt varovainen, ettet nostele mitään raskasta äläkä juokse portaissa ja tule luokseni jos tulee poltteita," puheli kätilö.

Keventynein mielin lähti vaimo kotiinsa. Askeleet, jotka vähän ennen olivat tulleet laahaavina, kuuluivat nyt paljon köykäsempinä katukivityksellä.

Pari päivää ajasta oli vierähtänyt. Nuori vaimo oli taas Park avenuen sillan alla lasten kanssa itseään virkistämässä. Päivä oli kuumimmillaan. Asfaltti ja terva suli kaduilla kuumuudesta.

Äidin oli täytynyt kätilön varotuksesta huolimatta nostella raskaita ja tehdä töitään kun ei

KIITOS.

Pyydämme lausua sydämelliset kiitokset kaikille niille henkilöille jotka yllättivät meidän aivan odottamatta tämän kuun 6 päivänä hääpäivämme johdosta, tuoden syömiset ja juomiset ja sen arvokkaan lahjan, joka on aina muistonamme ystävyydestänne, ja vilpittömät kiitokset myöskin niille henkilöille jotka ottivat osaa lahjaan, vaan eivät syystä tai toisesta voineet saapua paikalle ja erittäin vielä kiitokset Mrs. Edströmille ja Mrs. Raumalle, jotka koko yllätyksen hommasivat.

Ida ja Manuel Fräntilä,
New Castle, Wash.

PARANSI HÄNEN KUVEREPEÄMÄNSÄ.

Minä repesin pahasti nostaessani kirstua monta vuotta takaperin. Tohtorit sanoivat ainoan toivon parantumiseen olevan leikkaus. Kuvevyöt eivät auttaneet minua. Vihdoin sain jotakin, joka paransi minut nopeasti ja täydellisesti. Siitä on kulunut vuosia, eikä repeämä ole palannut, vaikka teen kovaa työtä kirvesmiehenä. Ei ollut mitään leikkausta, ei ajanhukkaa, ei vaivaa. Ei minulla ole mitään myytävänä, mutta annan täydellisen tiedon miten voitte löytää täydellisen paranuksen ilman leikkausta, jos kirjotatte minulle, Eugene M. Pullen, Carpenter 599 E. Marcellus Avenue, Manasquan, N. J. Leikatkaa tämä ilmotus ja näyttäkää se jollekin toisille, jotka ovat repeytyneet — voitte pelastaa jonkun hengen, eli ainakin lopettaa tuskan, joka johtuu repeytymisestä ja leikkauksen pelon ja vaarallisuuden.

Uudista tilauksesi ajoissa, ettei keskeytystä lehden lähettämisessä tapahdu.